

Received: 17-01-2021

Revised: 26-04-2021

Accepted: 11-05-2021

การศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์
ในเขตเมืองเก่าราชบุรี

The Study of Elements of Tourism Resources to Support Logistics
in Ratchaburi Old Town

ภฤศญา ปิยนุสรณ์¹

Phrutsaya Piyanusorn

phrutsaya@ms.su.ac.thระชานนท์ ทวีผล²

Rachanon Taweephol

rachanon@ms.su.ac.thธเนศ เกษรสิริธร³

Thanet Kesornsirithon

thanet@ms.su.ac.thนิธิกร ม่วงสรเขียว⁴

Nitikorn Muangsornkhiaw

nitikorn@ms.su.ac.thมนัสสินี บุญมีศรีสง่า⁴

Manasinee Boonmeesrisa-nga

manassinee@ms.su.ac.th

¹ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

International Logistic Management Department, the Faculty of Management Science, Silpakorn University

² สาขาวิชาการจัดการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Hotel Management Department, the Faculty of Management Science, Silpakorn University

³ สาขาวิชาการนิเทศการและงานอีเว้นท์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Exhibition & Event Management Department, the Faculty of Management Science, Silpakorn University

⁴ สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Tourism Management Department, the Faculty of Management Science, Silpakorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อจำกัดและอุปสรรคของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี (2) การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีเรื่องราวในเขตเมืองเก่าราชบุรี (3) องค์ประกอบของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี เป็นงานวิจัยแบบพหุวิธี (Multi-Method) ภายใต้กระบวนการทศน์ของการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิทยาการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ปลาย และอาชีวศึกษา จำนวน 40 คน และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนในเขตเมืองเก่าราชบุรี จำนวน 40 คน ร่วมกับวิธีวิทยาแบบกรณีศึกษาเฉพาะ (Case Study Approach) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 10 คน ควบคู่กับการใช้เทคนิคการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) ผลการศึกษาพบว่า (1) โครงสร้างทางผังเมืองที่คับแคบและปริมาณรถยนต์โดยสารที่เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดในพื้นที่โดยเฉพาะชั่วโมงเร่งด่วน (2) การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมเป็นหลัก รวมทั้งการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมในมุมมองของชาวราชบุรีที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ผ่านการเรียบเรียงเนื้อหาที่กระชับเข้าใจง่าย (3) ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์มีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ (3.1) อัตลักษณ์และความเป็นมา (3.2) การรักษาความปลอดภัย (3.3) ความสะอาดและความเป็นระเบียบ (3.4) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และ (3.5) การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์

คำสำคัญ: องค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยว, ระบบโลจิสติกส์, ทรัพยากรการท่องเที่ยว, เมืองเก่าราชบุรี.

Abstract

This research study aims to study (1) the limitations and obstacles of the tourism logistics system in the old city of Ratchaburi (2) the design new thematic route of tourism routes in Ratchaburi old town (3) components of tourism resources to support the logistics system in Ratchaburi old town. The study was a multi-method research under the qualitative research paradigm of focus group discussion from 40 high school and vocational students, and 40 representatives of the people in Ratchaburi old town. Together with the case study approach, collect data with in-depth interviews with 10 people of government and private sectors along with participation observation techniques. The results found that (1) a limit space of the city structure and the increase in passenger cars causes traffic congestion, especially during rush hours. (2) The design of tourism routes is mainly the determination of cultural and social learning activities. Including the selection of popular tourist destinations as historical tourism sites through a concise and easy-to-understand content in the perspective of Ratchaburi people (3) Tourism resources supporting the logistics system consist of 5 important elements as follows (3.1) Identity and background (3.2) Security (3.3) Cleanliness and order (3.4) Infrastructure and facilities and (3.5) Promotion of public relations.

Keywords: Elements of tourism, Logistics, Tourism Resources, Ratchaburi Old Town.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทิศทางการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดราชบุรีมีข้อได้เปรียบของทรัพยากรทางการเกษตร รวมทั้งนโยบายการของหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่พยายามยกระดับผลผลิตที่มีมูลค่าเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและกลุ่มธุรกิจบริการต่างๆ ในจังหวัดซึ่งทางกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมรุ่นใหม่ ได้พิจารณาถึงการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันกับตลาดเป้าหมายใหม่ที่จะเพิ่มโอกาสในการนำเสนอสินค้าและบริการไปยังกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดใหม่ได้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนการนำเสนอมุมมองของพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐบาลที่ยังคงเดินหน้าต่อการนำเสนออัตลักษณ์ที่บ่งบอกถึงศักยภาพของระบบนิเวศของพื้นที่และองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจ รวมถึงยุทธศาสตร์การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ทางบก ทางราง และทางน้ำที่ครบวงจร เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นการเชื่อมโยงการเดินทางไปสู่ภาคใต้และภาคตะวันตก สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์จังหวัดราชบุรีในฐานะเมืองต้องห้ามพลาดที่เชื่อมโยงไปยังแหล่งการค้าและสถานที่ท่องเที่ยวศูนย์กลางของภาคกลาง (สำนักงานจังหวัดราชบุรี, 2563)

ในขณะที่ศักยภาพของจังหวัดราชบุรีภายใต้แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพื่อวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเดินทางอย่างมีคุณภาพระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีส่วนช่วยให้รูปแบบการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงบทบาทในการเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่น ควบคู่กับการคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพยากรในอนาคต ในส่วนของการคิดเห็นของประชาชนชาวราชบุรีส่วนใหญ่ตระหนักถึงการมีส่วนร่วม การปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนระดมความคิดเห็นในการพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นในลำดับต้นๆ พร้อมทั้งการแสดงความยินยอมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขของหน่วยงานที่จะเข้ามากำกับดูแลความปลอดภัยของสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภท ในขณะที่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทางการท่องเที่ยว สามารถใช้ระบบ GPS ที่เข้ามาคำนวณระยะทางการเดินทางของนักท่องเที่ยวกำลังได้รับความนิยมมากขึ้น (นิตยา งามยิ่ง และละเอียด ศิลาน้อย, 2560) จากข้อมูลดังกล่าวเป็นที่แน่ชัดว่า การยกระดับประสิทธิภาพของพื้นที่เป้าหมายยังมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ในการเคลื่อนย้ายกลุ่มนักท่องเที่ยวด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบของยานพาหนะที่ความ

ปลอดภัย พร้อมกับการประเมินความพึงพอใจในระหว่างการเดินทาง ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางด้านการท่องเที่ยวในมิติต่างๆ ไปสู่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ซึ่งกระบวนการจัดการโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพสูงอาจเกิดจากคุณลักษณะของยานพาหนะที่มีความปลอดภัยและเป็นที่ไว้วางใจแก่นักท่องเที่ยว (ฉัตร ทิพย์ศรีและจี้ เจียตระกูลม 2558) อีกทั้งประเด็นเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์กับการท่องเที่ยวจะต้องพิจารณาถึงการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานของเมือง ที่จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในสถานขนส่งและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งการขอความร่วมมือไปยังกลุ่มผู้ประกอบการได้ใช้ระบบธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ในการรับชำระเงินแก่นักท่องเที่ยว (ชลิตา ตริยานิช และเอกนรี ทุมพล, 2562)

สำหรับอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรท้องถิ่นถูกนำไปใช้เป็นตัวชี้วัดความเจริญของเมือง จะสะท้อนผ่านความมั่นคงทางเศรษฐกิจของแต่ละขอบเขตพื้นที่การปกครอง นับว่าเป็นรายละเอียดที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ถูกหยิบยกเป็นประเด็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของเมืองน่าอยู่ต้องประกอบคน สถานที่ และอัตลักษณ์ท้องถิ่น นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาเมืองน่าอยู่ให้กลายเป็นพื้นที่เป้าหมายในการรองรับกลุ่มผู้มาเยือน จะต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ผนวกกับกิจกรรมที่มาจากรากฐานความเป็นอยู่ของคนในสังคม โดยการนำวัฒนธรรม ศิลปะ ศาสนา และประเพณี เพื่อมาใช้เป็นสินทรัพย์ในการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมสร้างสรรค์อย่างสมบูรณ์แบบ (กรวรรณ รุ่งสว่าง และสุพักตรา สุทธสุภา, 2560) โดยเฉพาะเขตเมืองเก่าสถานที่เป็นแหล่งรวบรวมอารยธรรมตกทอดให้กลายเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว และยังมีส่วนช่วยให้คนรุ่นใหม่ตระหนักถึงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมและวิถีชีวิตอันยาวนานของเมืองๆ นั้น การยกระดับความเป็นเมืองยังมีปัจจัยของสภาวะของสมาชิกชุมชน ที่ต้องดำเนินการสำรวจความพร้อมของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และโครงสร้างทางสังคมที่ประกอบด้วยนโยบายการสร้าง ความเท่าเทียมกันและความสัมพันธ์ของผู้อยู่อาศัย จากสถานการณ์ดังกล่าวยังสามารถนำไปปรับใช้ในการประเมินความพร้อมด้วยการศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนเมืองเก่าให้กลายเป็นจุดหมายปลายทางอย่างมีมาตรฐานด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรม (สุริรัตน์ เจริญพร, 2560) ในขณะที่แนวทางการส่งเสริมศักยภาพของเมืองเก่าให้เป็นกลายจุดหมายปลายทางสำหรับการท่องเที่ยว ที่จะต้องมีการปรับปรุงซ่อมแซมโครงสร้างอาคารให้ไม่ทรุดโทรมภายใต้ข้อบังคับของการศึกษาเมืองเก่า หรือการเพิ่มสีสันของเมืองเก่าให้มีจุดหมายด้วยสตรีทอาร์ต ตลอดจนการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาผสานกับระบบคมนาคมขนส่งและการดูแลโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ของเมืองและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง (ศิรณัฐ กิตติสุวรรณ, 2561)

จะเห็นได้ว่าการศักยภาพของจังหวัดราชบุรีพบว่า เป็นอีกหนึ่งพื้นที่เป้าหมายทางที่ประกอบไปด้วยความหลากหลายของทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม สามารถนำไปใช้เป็นตัวทุนการสร้างสรรค์และต่อยอดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดรายได้ รวมทั้งความพร้อมในระดับนโยบายจากหน่วยงานต่างๆ ที่มุ่งมั่นในการยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการท่องเที่ยวด้วยการใช้ต้นทุนทางสังคมและอัตลักษณ์ของท้องถิ่นในการประชาสัมพันธ์ให้เกิดการรับรู้ในมิติการท่องเที่ยวเมืองเก่าที่น่าค้นหา ตามที่ได้กล่าวมาจึงนำไปสู่การศึกษาในหัวข้อ “การศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี” เพื่อพัฒนาพื้นที่เป้าหมายอันทรงคุณค่าให้กลายเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจแห่งใหม่ที่กระจายรายได้ไปยังแหล่งชุมชนต่างๆ ด้วยความเท่าเทียม พร้อมกับการผลักดันให้เกิดการลงทุนของกลุ่มธุรกิจและผู้ประกอบการธุรกิจบริการขนาดย่อมในพื้นที่เขตเมืองเก่า โดยการนำระบบขนส่งสินค้าและบริการเข้ามาใช้สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งยังเป็นแนวทางการพัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่ชุมชนในเขตเมืองเก่าราชบุรี ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะต้องมาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น และหน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสียภายในจังหวัด นอกจากนี้ ข้อค้นพบที่เกิดขึ้นจากการศึกษายังสามารถนำไปใช้เป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์และเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกของเมืองเก่าราชบุรี เพื่อสาธารณะประโยชน์ต่อประชาชนผู้อยู่อาศัยและนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อจำกัดและอุปสรรคของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี
2. เพื่อศึกษาการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีเรื่องราวในเขตเมืองเก่าราชบุรี
3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี

นิยามศัพท์

ระบบโลจิสติกส์ หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การเคลื่อนย้ายและการเก็บวัตถุดิบ สินค้าระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูป รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากจุดกำเนิดผ่านขั้นตอนการผลิตและการกระจายสินค้า จนถึงการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งถูกสร้างขึ้นโดยฝีมือของมนุษย์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถสัมผัสได้และสัมผัสไม่ได้ อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ในการสร้างมูลค่าให้แก่ท้องถิ่นจากการเดินทางมาเยี่ยมชมในแต่ละครั้ง

องค์ประกอบของทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่ตั้งอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันออกไปตามหลักฐานทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และสภาพสังคมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความต้องการของนักท่องเที่ยวให้เกิดการตัดสินใจออกเดินทางไปยังจุดหมายปลายทาง

เส้นทางท่องเที่ยวที่มีเรื่องราว หมายถึง การกำหนดรูปแบบการเดินทาง ควบคู่กับการคำนึงถึงการเลือกใช้รูปแบบยานพาหนะประเภทต่างๆ หรือแม้กระทั่งการเดินเท้าเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยจะต้องคำนึงถึงความสะดวก ความปลอดภัย และการได้รับความรู้ที่จะได้รับในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว

เมืองเก่า หมายถึง การปรากฏของหลักทางโบราณคดีหรือสิ่งที่มีลักษณะทางกายภาพที่อธิบายได้ถึงการจัดถิ่นฐานของมนุษย์ที่มีช่วงเวลายาวนานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ รวมถึงพื้นที่ส่วนกลางสำหรับการประกอบกิจกรรมของมนุษย์ในลักษณะต่างๆ เช่น ย่านการค้า ศาสนสถาน พระราชวัง เป็นต้น

ทบทวนวรรณกรรม**1. ระบบโลจิสติกส์**

Mrnjavac & Ivanovic (2007) ได้อธิบายถึง ระบบโลจิสติกส์ เป็นการนำแนวคิดการประเมินการเคลื่อนย้ายสินค้าและบุคคลไปยังพื้นที่ที่ถูกกำหนดเอาไว้ จำเป็นต้องคำนวณระยะเวลาที่มีความสะดวกสบายรวดเร็ว รวมทั้งยังเป็นการคำนึงถึงระบบการไหลเวียนของปริมาณข้อมูลการสื่อสารที่ใช้ระหว่างสินค้าและบริการกับบุคคล โดยการออกแบบระบบโลจิสติกส์ที่ประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มมูลค่าที่สูง ภายใต้ขั้นตอนที่มีความซับซ้อนในการประสานงานของกลุ่มประชากรทั้งในส่วนของผู้ประกอบการ ตัวแทนคนกลาง และผู้บริโภคลำดับสุดท้าย สำหรับข้อดีของระบบโลจิสติกส์นอกจากจะถูกนำไปบูรณาการกับอุตสาหกรรมต่างๆ แล้ว การเรียนรู้หลักการบริการในฐานะสิ่งสนับสนุนที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลากหลายหน่วยงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับขีดความสามารถของระบบโลจิสติกส์จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่จะช่วยเพิ่มโอกาสการจำหน่ายสินค้าและบริการไปยังตลาดใหม่

2. เส้นทางท่องเที่ยว

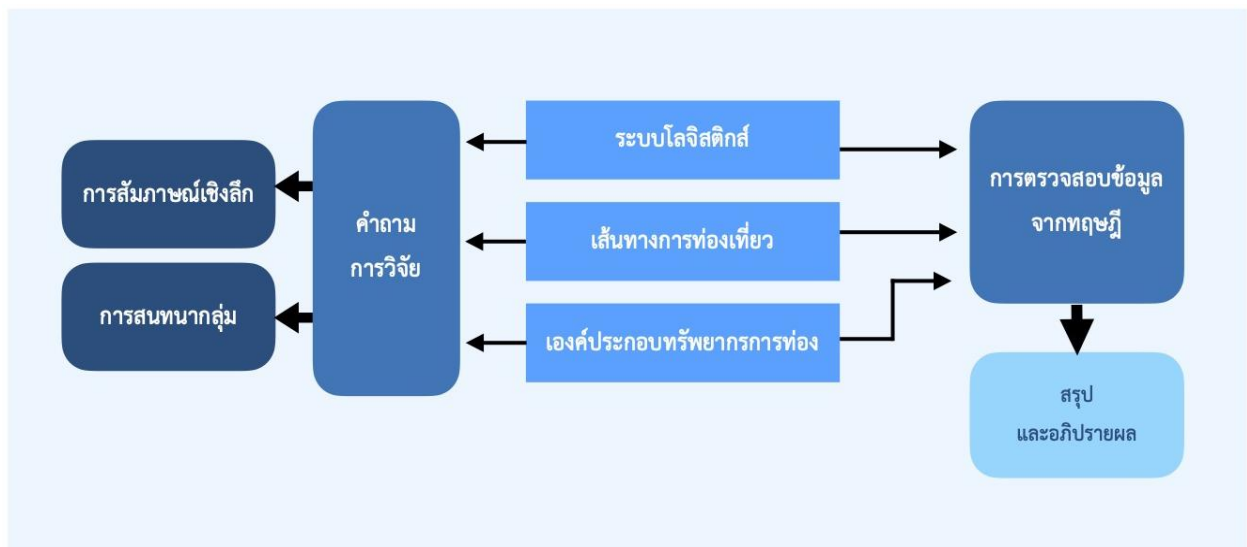
เส้นทางท่องเที่ยว คือ การสกัดองค์ความรู้ที่หลอมรวมมาจากสังคมและชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้กลายเป็นจุดขายแก่กลุ่มนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมให้ครอบคลุมทุกมิติ เช่น อาชีพ พิธีกรรมทางศาสนา ศิลปะ ถิ่นที่อยู่อาศัย รายการอาหาร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเส้นทางท่องเที่ยวจะช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและผู้มาเยือน โดยการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวจะถูกนำเสนอในรูปแบบของแผนที่ท่องเที่ยว

และโปรแกรมการท่องเที่ยว (สกวรัตน์ บุญวรรณ, เกษตรชัย และพิมพ์ และบัณฑิต หลิมประดิษฐ์, 2563) อย่างไรก็ตามข้อมูลจากงานวิจัยของเส้นทางการท่องเที่ยวยังมีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนระบบขนส่งหลากหลายรูปแบบ โดยการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพประกอบด้วย (1) การเข้าถึงที่สะดวกสบาย (Access) และ (2) การสัญจร (Movement) ที่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเข้ากับกิจกรรมการท่องเที่ยว (สิทธา กองสาสนะ, 2552)

3. องค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยว

การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นขั้นตอนการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยมากที่สุด พร้อมกับการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความกลมกลืนกับลักษณะทางกายภาพ และการประเมินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับหลักการของ Collier & Harraway (1997) ได้จำแนกองค์ประกอบทรัพยากรทางการท่องเที่ยวทั้งสิ้น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) หมายถึง ทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว ฤดูกาลหรือเทศกาลการท่องเที่ยว โดยความสวยงามจะเป็นสิ่งสนับสนุนที่สำคัญสำหรับให้กลุ่มนักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ (2) สิ่งนำพาเข้าถึง (Accessibility) หมายถึง ระบบคมนาคมขนส่งและยานพาหนะแต่ละประเภท เช่น รถไฟ รถยนต์ส่วนบุคคล เรือ เครื่องบิน เป็นต้น ที่คอยนำพานักท่องเที่ยวเข้ามายังจุดหมายปลายทาง (3) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง การบริการสนับสนุนโดยแบ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และกลุ่มธุรกิจบริการ อาทิ โรงแรม ภัตตาคาร ตลอดจนร้านค้าขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ เส้นทางการท่องเที่ยว และองค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่คณะผู้วิจัยสามารถนำเอาแนวคิดร่วมกับผลลัพธ์จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นข้อคำถามปลายเปิด สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนการวิจัย ตลอดจนยังเป็นส่วนสำคัญที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของหลักการตรวจสอบความในเชิงทฤษฎีและการสรุปผลการศึกษา โดยคณะผู้วิจัยจะนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดเชิงขั้นตอนดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงขั้นตอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงข้อจำกัดและอุปสรรคของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี ที่ประชาชนท้องถิ่นต้องเผชิญอยู่ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งยังสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางแก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อการปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ

2. ทราบถึงเส้นทางการท่องเที่ยวที่เกิดจากมุมมองของภาคประชาชนในเขตเมืองเก่า ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมกันระดมความคิดสำหรับการคัดเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่บ่งบอกถึงความเป็นอัตลักษณ์อันทรงคุณค่าของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีความร่วมสมัยที่มีความน่าสนใจ สามารถสร้างมูลค่าอย่างต่อเนื่องให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจบริการที่มีทำเลที่ตั้งอยู่เส้นทางการท่องเที่ยวแห่งใหม่

3. ทราบถึงองค์ประกอบของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี สามารถกำหนดมาตรการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องกับจำนวนของกลุ่มนักท่องเที่ยว เพื่อให้ขอบเขตพื้นที่การศึกษาครั้งนี้กลายเป็นจุดหมายปลายทางที่มีความยั่งยืน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบพหุวิธี (Multi-Method) ที่รวบรวมข้อมูลมากกว่า 1 วิธีการภายใต้กระบวนการที่สอดคล้องกันทั้งระบบ (วัลลิกา ฉลากบาง, 2560) ทางคณะผู้วิจัยดำเนินการศึกษาด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีวิทยาการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้การอภิปรายโต้ตอบกันอย่างอิสระไม่มีการเรียงลำดับผู้ให้ข้อมูลหลัก ร่วมกับวิธีวิทยาแบบกรณีศึกษาเฉพาะ (Case Study Approach) เพื่อศึกษาจากประเด็นที่ระบุพื้นที่การศึกษาจากบุคคล ที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันไปตามบริบทและประสบการณ์ (ยาใจ พงษ์บริบูรณ์, 2553) คณะผู้วิจัยจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ดำเนินรายการ (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2562) โดยใช้ประเด็นที่ต่อยอดคำถามมาจากการศึกษาของกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอนการวิจัยได้ดังนี้

1. การกำหนดขอบเขตการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา: คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ทรัพยากรการท่องเที่ยว โลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่า เพื่อการประยุกต์ข้อมูลมาใช้เป็นข้อคำถามปลายเปิดสำหรับการวิจัยในระยะต่างๆ

1.2 ขอบเขตด้านพื้นที่: คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวเขตเมืองเก่าราชบุรี รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเอกชน ได้แก่ (1) หอการค้าจังหวัดราชบุรี (2) เทศบาลเมืองราชบุรี (3) สำนักงานพัฒนาการ จังหวัดราชบุรี (4) สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดราชบุรี (5) สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดราชบุรี (6) สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดราชบุรี (7) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี (8) สำนักงานพัฒนาการจังหวัดราชบุรี (9) สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดราชบุรี (10) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานราชบุรี (11) สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี (12) สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี (13) โรงเรียนและสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ปลาย และอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี

1.3 ขอบเขตด้านเวลา: คณะผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่เดือนมิถุนายน - ธันวาคม 2563 ตามขั้นตอนการวิจัยได้ทั้งสิ้น 2 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาข้อจำกัดและอุปสรรคของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี พร้อมกับการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวมุมมองใหม่ในเขตเมืองเก่าราชบุรี ระยะที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี

1.4 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลหลัก: คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 2 กลุ่ม โดยเป็นกลุ่มประชาชนที่ดำเนินชีวิตประจำวันในเขตเมืองเก่า มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดราชบุรี ซึ่งจะมีความคุ้นเคยกับ

บริบทของเมืองตั้งแต่กำเนิด และมีมุมมองและประสบการณ์ที่แตกต่างกันไปตามช่วงอายุและอาชีพ โดยคณะผู้วิจัยได้เปิดรับอาสาสมัครผ่านหน่วยงานเทศบาลเมืองจังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นคณะกรรมการของกระบวนการคัดกรองผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขด้วยกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งยังเป็นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนดังนี้

1.4.1 กลุ่มนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย และอาชีวศึกษาในจังหวัดราชบุรี อายุระหว่าง 14-18 ปี จำนวน 40 คน และกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนจากกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวและบริการ ได้แก่ โรงแรมและรีสอร์ท ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของฝากของที่ระลึก และกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการท่องเที่ยว อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน ผ่านกิจกรรมที่กลุ่มนักวิชาจากคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ร่วมกับเทศบาลเมืองจังหวัดราชบุรีได้เปิดรับสมัครการเข้าร่วมการสนทนากลุ่มในโครงการ “เมืองราชบุรีกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” จำนวน 1 วัน โดยผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนที่ทุกคนจะต้องมีการลงทะเบียนเข้าร่วมและรับทราบวัตถุประสงค์การวิจัยตามเงื่อนไขของการพิจารณารับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หมายเลขใบรับรอง REC 63.0527-046-2088

1.4.2 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในเขตเมืองเก่าราชบุรีที่มีส่วนขับเคลื่อนนโยบายของระบบโลจิสติกส์และการท่องเที่ยว จำนวน 14 คน ได้แก่ (1) รองประธานฝ่ายโลจิสติกส์ หอการค้าจังหวัดราชบุรี (2) กรรมการและผู้บริหารวิสาหกิจคอนโดเทล (3) หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล (4) หัวหน้าฝ่ายอำนวยการเทศบาล (5) ผู้ช่วยนักพัฒนาการท่องเที่ยว (6) ประชาสัมพันธ์ จังหวัดราชบุรี (7) พาณิชย จังหวัดราชบุรี (8) พัฒนาการจังหวัดราชบุรี (9) ประธานกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ หรือ YEC (Young Entrepreneur Chamber of Commerce) (10) โยธาธิการและผังเมือง จังหวัดราชบุรี (11) วัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี (12) รองผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานราชบุรี (13) รองประธานกรรมการผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมนางแอน (ประเทศไทย) (14) สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยปากกา สมุดบันทึก โทรศัพท์มือถือ กระดาน และกระดาษฟลิปชาร์ต รวมทั้งการใช้ข้อคำถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 3 ข้อ ได้แก่ (1) ข้อจำกัดและอุปสรรคของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี (2) การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวมุมมองใหม่ในเขตเมืองเก่าราชบุรี (3) องค์ประกอบของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี และการกำหนดระยะเวลาดังต่อไปนี้

2.1 การศึกษาข้อจำกัดและอุปสรรคของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี รวมถึงศึกษาการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวมุมมองใหม่ในเขตเมืองเก่าราชบุรี ภายใต้วิธีวิทยาและการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยใช้เทคนิคการระดมสมองแบ่งกลุ่มออกเป็นตามช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเช้า 09.00 – 12.00 น. เป็นกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ปลาย และอาชีวศึกษา จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน และช่วงบ่าย 13.00 – 16.00 น. เป็นกลุ่มตัวแทนภาคประชาชนในเขตเมืองเก่าราชบุรี จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน

2.2 การศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี ภายใต้วิธีวิทยากรณีศึกษาเฉพาะ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิจากหนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทพื้นที่ จากนั้นจึงเข้าสู่การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 14 คน จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในเขตเมืองเก่าราชบุรีที่มีส่วนขับเคลื่อนนโยบายของระบบโลจิสติกส์และการท่องเที่ยว พิจารณาคุณสมบัติผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องมีประสบการณ์การปฏิบัติงานในแต่ละด้านสังกัดไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสำนักหรือผู้บริหารระดับสูงสุดในแต่ละองค์กร ร่วมกับการใช้เทคนิคการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในฐานะนักท่องเที่ยวเขตเมืองเก่าราชบุรี

3. วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยได้พิสูจน์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้รับรวบรวมจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิตามหลักการของ ทฤษฎีสามเส้า (Triangulation) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการตรวจสอบด้วยข้อมูลที่แตกต่างกัน (Data Triangulation) จากช่วงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล สถานที่ และจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักจะช่วยให้พบประเด็น สามารถนำมา ต่อยอดหรือเพิ่มเติมได้จากวัตถุประสงค์การวิจัย (2) ด้านการตรวจสอบข้อมูลด้วยนักวิจัยที่แตกต่างกัน (Investigator Triangulation) ที่คณะผู้วิจัยมีสมาชิกมากกว่า 1 คน เข้ามาร่วมกันวิเคราะห์และตีความจากผลการสัมภาษณ์ในมุมมองที่ แตกต่างกัน จะช่วยให้การเรียบเรียงผลการศึกษามุมมองเชิงลึกมากยิ่งขึ้น (3) ด้านการตรวจสอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย (Method Triangulation) ทั้งการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึกโดยตรงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ควบคู่การสังเกตแบบมี ส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่างๆ จะช่วยให้เกิดการยืนยันความถูกต้องให้ปรากฏอย่างตรงไปตรงมา (นิตยา ชูโต, 2551)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อจำกัดและอุปสรรคของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี โดยผู้วิจัยได้สรุป ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม

กลุ่ม	เพศ	อายุ	จำนวน	หน่วยงาน
กลุ่มที่ 1 นักเรียน	ชาย	14-18 ปี	12	โรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น-ปลาย
	หญิง		20	
	ชาย		8	โรงเรียน อาชีวศึกษา
	หญิง		-	
กลุ่มที่ 2 ตัวแทนภาคประชาชน	ชาย	18 ปีขึ้นไป	10	ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และบริการ
	หญิง		13	
	ชาย		3	เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ นโยบายการท่องเที่ยว
	หญิง		4	

ผลการศึกษาพบว่า ระบบคมนาคมและการเชื่อมต่อภายในเขตเมืองเก่าราชบุรีในมุมมองของกลุ่มเยาวชน อธิบายถึงยานพาหนะประเภทรถยนต์ส่วนบุคคลที่จะต้องเดินทางร่วมกับผู้ปกครองเป็นการทางเลือกที่มีความสะดวกสบาย มากที่สุด สามารถเลือกจุดหมายปลายทางอย่างอิสระภายในระยะเวลาที่ต้องการ รองลงมาจะเป็นการเดินทางด้วยรถไฟ เพื่อ เดินทางไปยังจังหวัดใกล้เคียงในภาคตะวันตกที่มีอาณาเขตใกล้กับจังหวัดราชบุรี อาทิ จังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากสามารถ เดินทางร่วมกับกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียนเป็นจำนวนมากในราคาที่ประหยัด พร้อมทั้งยังไม่ได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อม ทาง ธรรมชาติที่ช่วยให้ความผ่อนคลายในระหว่างการเดินทาง ถึงแม้ว่าปัญหาของการเดินทางด้วยรถไฟอาจพบกับข้อจำกัด เกี่ยวกับความไม่แน่นอนของรอบเวลาในการให้บริการจากจุดเริ่มต้นสู่จุดหมายปลายทางที่อาจมีความล่าช้ากว่ากำหนด ประมาณ 1-2 ชั่วโมง รวมถึงคุณภาพของห้องโดยสารที่ทรุดโทรม ตลอดจนกระบวนการให้บริการที่มีความบกพร่องอยู่ บ่อยครั้ง เช่น การใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพกับผู้โดยสาร การให้ข้อมูลที่ไม่เที่ยงตรง เป็นต้น สำหรับการเลือกเดินทางด้วย ยานพาหนะประเภทขนส่งสาธารณะประจำทาง รวมทั้งกลุ่มรถยนต์โดยสารดัดแปลงที่ได้ทุนจากสัมปทานจากหน่วยงานของ

รัฐ ซึ่งมีจำนวนรอบการบริการไม่เพียงพอต่อการความต้องการในช่วงโม่งเร่งด่วน การเดินทางในแต่ละรอบต้องใช้เวลามากกว่า 20-30 นาที เช่นเดียวกับปัญหาการเดินทางด้วยยานพาหนะประเภทรถไฟ ในขณะที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นตัวแทนภาคประชาชนวัยทำงานได้อธิบายมุมมองเพิ่มเติมเกี่ยวกับยานพาหนะประเภทรถจักรยานยนต์รับจ้างที่มีการตั้งราคาสูง จึงกลายเป็นตัวเลือกสุดท้ายหากไม่มีความจำเป็นในการเดินทางในช่วงเวลาเร่งด่วน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่จะมีรถยนต์ส่วนบุคคลที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว

ปัญหาการจราจรติดขัดยังคงสืบเนื่องไปถึงวันหยุดสุดสัปดาห์ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา การเดินทางสัญจรในลักษณะของการเพิ่มยานพาหนะประเภทรถรางชมเมืองหรือรถมินิบัสประจำทาง ที่จะช่วยลดปัญหาการจราจรติดขัดได้ รวมทั้งยังมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและกลุ่มนักท่องเที่ยว ในขณะที่ผลการสังเกตบริบทของพื้นที่ของคณะผู้วิจัยยังพบว่า ปัญหาการจราจรติดขัดบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องโดยเฉพาะบริเวณศูนย์การค้าโรบินสันราชบุรี รวมทั้งปัญหาด้านมลพิษแต่ละประเภท เช่น เสียง น้ำ อากาศ เป็นต้น ที่มีสาเหตุมาจากการดำเนินชีวิตของประชาชนท้องถิ่นและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวด้วยยานพาหนะ นอกจากนี้ แผนที่ดาวเทียมผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการเดินทางในปัจจุบันยังให้ข้อมูลพิกัดเส้นทางที่ผิดพลาดและแสดงผลที่ไม่ตรงตามกายภาพจริงที่ปรากฏ รวมถึงทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับถิ่นที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการ วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ สินค้าอุปโภคบริโภค และพิธีกรรมทางศาสนา บ่งบอกถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนานในยุคสมัยต่างๆ อย่างน่าค้นหาของจังหวัดราชบุรี ในขณะเดียวกันการเชื่อมโยงทรัพยากรทางการท่องเที่ยวไปสู่รูปแบบกิจกรรมยังคงขาดความหลากหลายของนักท่องเที่ยวทุกช่วงอายุ ดังนั้นเขตเมืองเก่าราชบุรีจึงเหมาะสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดแวะพักอย่างน้อย 1 ชั่วโมงก่อนเดินทางไปยังจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันตก เช่น เพชรบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี เป็นต้น สำหรับการศึกษาข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การศึกษาข้อมูลการเดินทางท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี

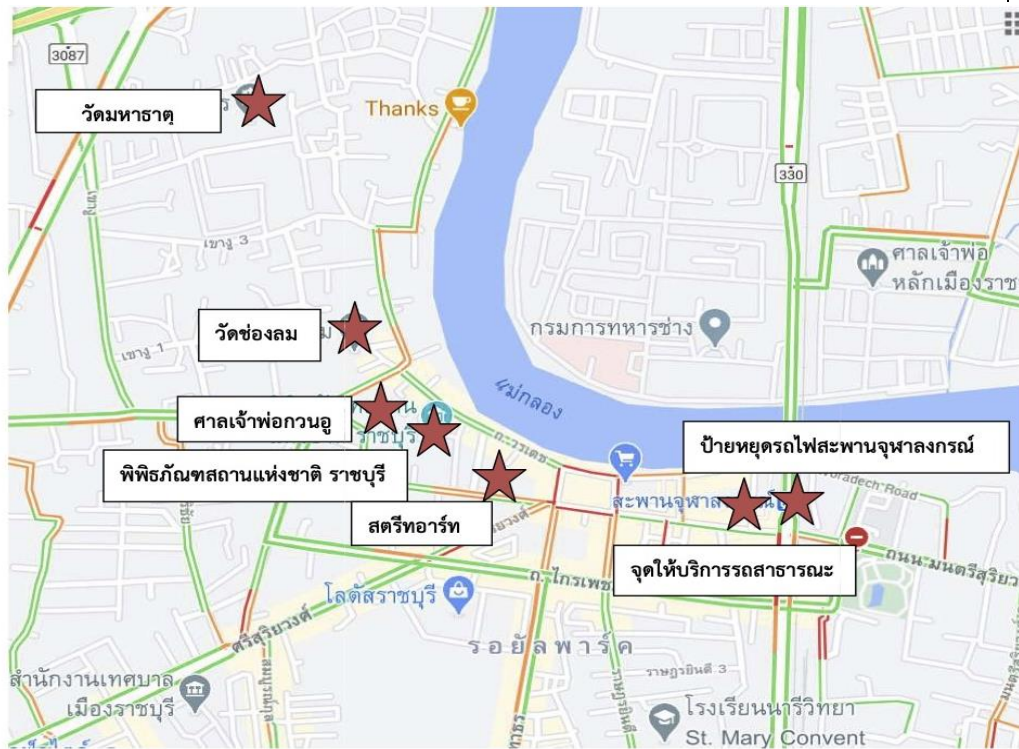
ลักษณะการเดินทาง	ข้อมูลเบื้องต้นและจุดเด่น	ข้อจำกัดและอุปสรรค
1. รถรับจ้างสองแถวสีฟ้า	ผู้ประกอบการและผู้รับจ้างเป็นคนในท้องถิ่นที่มีความชำนาญในแต่ละเส้นทาง บริเวณโดยรอบเมืองเก่าและเขตท่องเที่ยวต่อเนื่อง มีอัตราค่าบริการคนละ เริ่มต้น 10 บาท	อยู่บริเวณด้านนอกเขตเมืองเก่า ที่นักท่องเที่ยวอาจจะต้องใช้เวลาในการค้นหาจุดให้บริการ ณ บริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดราชบุรี เท่านั้น รวมทั้งการบริการในแต่ละรอบอาจขึ้นอยู่กับจำนวนผู้โดยสาร
2. รถจักรยานยนต์รับจ้าง	ผู้ประกอบการและผู้รับจ้างเป็นคนในท้องถิ่นที่นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นที่สามารถเลือกใช้บริการด้วยระยะทางสั้นๆ มีอัตราค่าบริการเริ่มต้นที่ 20 บาท	จุดบริการเขตเมืองเก่าอยู่ไกลจากแหล่งชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในเขตเมืองเก่าประมาณ 1.5 กิโลเมตร
3. รถจักรยาน	นักท่องเที่ยวกลุ่มกีฬาและนักท่องเที่ยวจะนิยมนำจักรยานเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการออกกำลังกายและการเยี่ยมชมทัศนียภาพในเขตเมืองเก่า	ภายในเขตเมืองเก่าจำเป็นต้องมีการรับพื้นที่สำหรับการสัญจรและจุดบริการจอดจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย

ลักษณะ การเดินทาง	ข้อมูลเบื้องต้น และจุดเด่น	ข้อจำกัด และอุปสรรค
4. รถยนต์โดยสาร ส่วนบุคคล	นักท่องเที่ยวที่ต้องการความสะดวกสบายสามารถใช้ถนน เส้นทางสัญจรไปยังแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ต่างๆ ในเขต เมืองเก่า	สถานที่จอดรถยนต์มีเฉพาะในบริเวณ สะพานริมแม่น้ำแม่กลองเท่านั้น มีการ เก็บอัตราค่าบริการคันละ เริ่มต้น 10 บาท ซึ่งมีพื้นที่จำกัด สำหรับบริเวณอื่น ที่อยู่อาศัยของชุมชนมักจะมีรถยนต์ โดยสารของเจ้าของบ้าน ณ บริเวณ ตลาดโคยก็ ตลาดทรัพย์สิน และตลาด สนามหญ้า
5. เดินเท้า	นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยรถโดยสารขนส่งมวลชนจาก ต่างจังหวัด สามารถเลือกใช้การเดินทางเท้า เนื่องจาก ขอบเขตของเมืองเก่าและแหล่งท่องเที่ยวมีระยะทางเพียง แค่ 1.5 กิโลเมตร	สภาพภูมิอากาศในบางช่วงฤดูกาลอาจ ไม่เหมาะสมสำหรับการเดินทาง อาทิ ฤดูฝน รวมทั้งแต่ละแหล่งท่องเที่ยวใน เขตเมืองเก่ายังคงขาดป้ายสื่อ ความหมายเพื่อบ่งบอกให้ทราบถึง ระยะทาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ยานพาหนะที่ให้บริการในเขตเมืองเก่ามีประชาชนท้องถิ่นในฐานะผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ อย่างลึกซึ้ง ในส่วนของข้อจำกัดสำหรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวยังขาดแคลนสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง รวมทั้งสถานที่จอดรถที่ไม่เพียงพอในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่มีการจัดกิจกรรมตลาดโคยก็ ขนาดเส้นจราจรคับแคบมักสร้างปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงเย็น ในขณะที่ยานพาหนะประเภทรถไฟไม่ได้ถูกบรรจุอยู่ในข้อมูลการเดินทาง เนื่องจากสถานีผู้โดยสารอยู่ห่างไกลจากเขตเมืองเก่าราชบุรีประมาณ 1 กิโลเมตร ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาการเดินทางเท้าหรือยานพาหนะรับจ้างประเภทอื่นๆ เข้ามา สำหรับการเดินทางด้วยยานพาหนะประเภทเรือถึงแม้จะมีทัศนียภาพที่สวยงาม แต่ในปัจจุบันปี พ.ศ. 2564 ยังมีผู้ประกอบการเอกชนและหน่วยงานภาครัฐเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ

2. การศึกษาการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีเรื่องราวในเขตเมืองเก่าราชบุรี

คณะผู้วิจัยได้กำหนดโครงการ “เมืองราชบุรีกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” ผ่านกิจกรรมการสนทนากลุ่ม ในลักษณะของกลุ่มย่อยของประชาชน 2 ช่วงอายุ เพื่อการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงสถานที่สำคัญภายในเขตเมืองเก่าตามโครงสร้างผังเมืองที่มีระยะทางเพียง 1.5 กิโลเมตร โดยการนับตามลำดับความถี่ของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ พร้อมกับเส้นทางและสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางที่ปรากฏในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 เส้นทางการท่องเที่ยวมุมมองใหม่ในเขตเมืองเก่าราชบุรี

จากภาพที่ 2 อธิบายถึงการกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวและการแสดงระยะทางที่กลุ่มนักท่องเที่ยวสามารถเดินได้ด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น เพื่อการนำเสนอมิติทางวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ประกอบด้วย (1) ประวัติศาสตร์ในราชอาณาจักรไทยตั้งแต่สมัยอาณาจักรทวารวดีถึงกรุงรัตนโกสินทร์ (2) วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น (3) ถิ่นที่อยู่อาศัย (4) ศาสนาและพิธีกรรม (5) ศิลปะร่วมสมัย ซึ่งทางคณะผู้วิจัยร่วมกับประชาชนท้องถิ่นทั้ง 2 กลุ่ม ได้ประเมินจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อมาใช้เป็นฐานข้อมูล และใช้วิธีการคัดเลือกตามลำดับความถี่เป็นค่าคะแนนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีการผนิกสติกเกอร์ลงบนแผนผังเมืองเก่า โดยลำดับสถานที่ท่องเที่ยวจะเริ่มต้นตั้งแต่สะพานจุฬาลงกรณ์ไปสิ้นสุดที่บริเวณตลาดทั้ง 3 แห่งดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี

ลำดับสถานที่	ข้อมูลเบื้องต้นและจุดเด่น
สะพานจุฬาลงกรณ์	ถูกสร้างขึ้นพร้อมสถานีรถไฟสายใต้สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในบริเวณดังกล่าวยังมีรถบัสโดยสารประจำทาง ป.1 ที่จะแวะจอดส่งผู้โดยสาร รวมทั้งยังมีกลุ่มผู้ประกอบการประเภทรถจักรยานยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ และรถตุ๊กตุ๊ก ไว้คอยให้บริการรับ-ส่งนักท่องเที่ยวเข้าสู่เขตเมืองเก่าและอำเภอต่างๆ ภายในจังหวัดราชบุรี

ลำดับสถานที่	ข้อมูลเบื้องต้นและจุดเด่น
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์	ศาสนาสถานที่แสดงอารยธรรมสืบทอดจากขอมและเป็นสถานที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสนใจในการเดินทางมาเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมขององค์พระปรางค์ภายในวัด รวมทั้งยังเป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่างๆ
ศาลเจ้าพ่อกวนอู	สถานที่ที่ชุมชนชาวจีนที่ย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากในเขตเมืองเก่าราชบุรี เพื่อมาแสดงความเคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือ ในเวลาต่อมาชุมชนชาวจีนดังกล่าวได้มีการขยายไปประกอบอาชีพยังอำเภอห้วยกระบอก
วัดช่องลม	ศาสนาสถานที่ชาวจังหวัดราชบุรีจะนิยมมาประกอบพิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนา มีหลวงพ่อแก่นจันทร์หรือพระพุทธรูปปางอุ้มบาตรตั้งแต่สมัยอยุธยา ที่เป็นศิลปะสมัยทวารวดีลือนามมาจากจังหวัดกาญจนบุรี
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดราชบุรี หรือจวนผู้ว่า	สถานที่เก็บรวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี ผ่านหลักฐานทางโบราณคดีที่ระบุถึงชาติพันธุ์ ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ตั้งแต่สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เป็นต้นมา
สตรีทอาร์ต	เป็นกลุ่มอาคารพาณิชย์ ตึกแถวเก่าแก่ จำนวน 10 ห้องที่ไม่มีผู้อยู่อาศัยค้างคืน เรียงติดกัน มีความยาวห้องละ 5 เมตร เรียงชิดติดกันประมาณ 50 เมตร สามารถแบ่งพื้นที่เป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) ส่วนที่ติดกับบ้านกาแฟ ที่ผู้ประกอบการจะนำผลงานเครื่องปั้นเซรามิกส์ที่มีสีสันสวยงามในลักษณะของศิลปะประยุกต์ พร้อมกับการใช้โต๊ะเก้าอี้เข้ามาเป็นงานประติมากรรมตกแต่ง และ (2) ส่วนผลงานวาดผนังที่มีลวดลายบอกเล่าความเป็นเมืองเก่าราชบุรี ได้แก่ การดำเนินชีวิตของผู้คน และโอ่ง
บริเวณตลาดโคยก็๊ ตลาดทรัพย์สิน และตลาดสนามหญ้า	เป็นจุดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคให้แก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยวตามช่วงเวลาการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นราชบุรี

จากตารางที่ 3 พบว่า สถานที่ท่องเที่ยวที่ทั้งหมดถูกคัดเลือกจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละกลุ่ม ซึ่งทั้งหมดจะมีทำเลที่ตั้งไม่ห่างไกลกัน นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังจุดต่างๆ ได้ด้วยการเดินเท้า หรือสามารถเลือกใช้ยานพาหนะอื่นๆ ตามความต้องการ สำหรับวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ถึงแม้ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ต่อเนื่องถึงแม้ว่าจะตั้งอยู่นอกเขตเมืองเก่า แต่ก็ยังคงได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็นแหล่งท่องเที่ยวจุดที่ 2 ในฐานะอีกหนึ่งสถาปัตยกรรมที่มีความงดงามและเป็นสัญลักษณ์ของทางจังหวัดราชบุรี

3. การศึกษาองค์ประกอบของทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สนับสนุนระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี โดยผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึก

ลำดับ	เพศ	ตำแหน่งและหน่วยงาน
1	ชาย	รองประธานฝ่ายโลจิสติกส์ หอการค้าจังหวัดราชบุรี
2	ชาย	กรรมการและผู้บริหารวิรสาดคอนโดเทล
3	หญิง	หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล
4	หญิง	หัวหน้าฝ่ายอำนวยการเทศบาล
5	หญิง	ผู้ช่วยนักพัฒนาการท่องเที่ยว
6	หญิง	ประชาสัมพันธ์ จังหวัดราชบุรี
7	ชาย	พาณิชย์ จังหวัดราชบุรี
8	ชาย	พัฒนาการจังหวัดราชบุรี
9	ชาย	ประธานกลุ่มนักธุรกิจรุ่นใหม่ หรือ YEC (Young Entrepreneur Chamber of Commerce)
10	ชาย	โยธาธิการและผังเมือง จังหวัดราชบุรี
11	หญิง	วัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี
12	ชาย	รองผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานราชบุรี
13	ชาย	รองประธานกรรมการผู้ประกอบการธุรกิจวังนางแอน (ประเทศไทย)
14	หญิง	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี

ผลการศึกษาพบว่า ระบบโลจิสติกส์ต้องอาศัยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเป็นส่วนสนับสนุน ที่จะต้องพิจารณาถึงความต้องการของประชาชนในจังหวัดราชบุรีและนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนที่จะต้องได้รับความสะดวกสบายในระหว่างการทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ สามารถสรุปเป็น 6 องค์ประกอบหลักดังนี้

3.1 อัตลักษณ์และความเป็นมา

เขตเมืองเก่ามีความเกี่ยวข้องกับการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ที่ช่วยเสริมสร้างความเป็นสิริมงคลแก่ชาวไทยพุทธ พร้อมกับการเดินทางไปเยี่ยมชมความงดงามของสถาปัตยกรรม อาทิ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุที่มีพระปรางค์สมัยทวารวดีที่ถ่ายทอดศิลปะของขอมโบราณเช่นเดียวกับแบบของพระธาตุนครวัด ก่อสร้างด้วยศิลาอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมอายุมากกว่า 1,000 ปี หรือประมาณช่วงสมัยพุทธศตวรรษที่ 16 รวมทั้งยังมีวัดอื่นๆ ในเขตเมืองเก่าและพื้นที่ต่อเนื่อง อาทิ วัดช่องลม หรือวัดช้างล้ม โดยสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก ได้ทรงเห็นว่าวัดเป็นจุดที่ลุ่มพัฒนาด้านบริเวณหน้าวัด จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ระบุได้ว่าสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา อีกหนึ่งศาสนสถานที่สำคัญ อย่างวัดพระศรีสุริยวงศ์ที่ผสมผสานสถาปัตยกรรมของตะวันตกกับไทย มีเจดีย์ประธานทรงระฆังคว่ำที่อยู่ด้านหลังพระอุโบสถ สำหรับมุมมองของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีได้นำเสนอแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของเมืองเก่าราชบุรีในบทบาทของแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงและรวบรวมมรดกทางวัฒนธรรมประกอบด้วย จวนผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี และพิพิธภัณฑศาลา

ในขณะที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากส่วนงานเทศบาลเมืองราชบุรีได้อธิบายถึงอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรีมีองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์อื่นๆ อันเก่าแก่ ประกอบด้วย กระเหรี่ยง มอญ จีน ไทย มอญ และยวน ที่สะท้อนผ่านถิ่นที่อยู่อาศัยที่สามารถบ่งบอกได้ถึงวิถีการดำเนินชีวิต อาทิ กลุ่มชาวไทยเชื้อสายจีนเคียงคู่กับสายน้ำ โดยเฉพาะตลาดโคยไถ่ในภาษาจีน หมายถึง “ริมแม่น้ำ” ที่ได้รับความนิยมของประชาชนและกลุ่มนักท่องเที่ยว จนได้รับการคัดเลือกเป็น 1 ใน 4 ตลาดภูมิภาคของประเทศไทย สามารถจับจ่ายซื้อสินค้าได้ตั้งแต่เวลาประมาณ 18.00 น. เป็นต้นไป อีกทั้งยังมีกลุ่มธุรกิจบริการร้านอาหารริมน้ำ และคาเฟ่เกิดขึ้นรายล้อมบริเวณนั้น รวมทั้งยังสามารถ

เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวไปยังชุมชนนครศรีธรรมราชที่ผลิตผ้าขาวม้าจำหน่ายเป็นสินค้าของฝากของที่ระลึก และเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดราชบุรีในการรองรับคณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ นอกจากนี้ อัตลักษณ์ของเขตเมืองเก่าราชบุรียังมีงานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ที่ถูกบูรณะให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว อาทิ จวนผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีของสมุหเทศาภิบาล ซึ่งในหลวงรัชการที่ 5 เคยเสด็จมาประทับแรม สำหรับสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรีให้ความเห็นที่แตกต่างออกไปโดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์เมืองเก่าสามารถค้นพบถึงหลักฐานประวัติศาสตร์ที่ในลักษณะของกลุ่มกำแพงเมืองเก่า และกลุ่มมรดกทางสถาปัตยกรรมอย่างเจดีย์หัก ที่ทางหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นการส่งเสริมความโดดเด่นด้านโครงสร้างทางกายภาพแก่นักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ เขตเมืองเก่ายังบ่งบอกถึงงานหัตถกรรมโอ่งมังกร ที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาสืบทอดมาจากชาวจีนที่จะนำดินมาปั้นขาย ซึ่งภายในจังหวัดราชบุรีมีดินที่เป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีคุณภาพสูง ประกอบกับการออกแบบลวดลายที่มีความสวยงามจากช่างมากฝีมือชาวจีน โดยการนำมังกรสัตว์แห่งเทพนิยามที่มีความเป็นสิริมงคลแก่ผู้ถือครองมาใช้ในการสร้างความแตกต่างจากโอ่งทั่วไปในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับโอ่งมังกรที่อยู่คู่กับจังหวัดราชบุรีมานาน สำหรับงานหัตถกรรมในเขตเมืองเก่ายังมีการสร้างสรรค์ในรูปแบบงานหัตถกรรมที่เป็นกลุ่มภาพเขียนเซรามิก สามารถช่วยเพิ่มการรับรู้ความเป็นเมืองแห่งศิลปะร่วมสมัย ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของงานจิตรกรรมข้างทางหรือข้างถนน (Street Art) ที่สามารถสร้างความสนใจแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้อย่างทันกระแสสมัย รวมทั้งจังหวัดราชบุรีที่ยังมีอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตผลทางการเกษตรที่เป็นสินค้าส่งออกไปยังภูมิภาคอื่น อาทิ มะพร้าว น้ำหอม และสับปะรด สะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของทางจังหวัดราชบุรี ยิ่งไปกว่านั้น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรี ได้นำเสนออัตลักษณ์ที่ปรากฏในแหล่งท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรีมีความเกี่ยวกับวัตถุดิบในการประกอบอาหารนั่นก็คือ ไข่เป็ดหวาน เจ็ดเสมียน และเต้าหู้ดำ ที่มีชื่อเสียงด้านรสชาติ กลายเป็นสินค้าประเภทของฝากที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาช้านาน และยังเป็นวัตถุดิบส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าอัตลักษณ์และความเป็นมาในเขตเมืองเก่า ยังสามารถนำไปใช้ประกอบประกอบของระบบโลจิสติกส์ด้านการมีส่วนร่วม (Participation Flow) ที่เกิดจากความพร้อมของชุมชนที่จะช่วยกันดูแลรักษาสืบสานทรัพยากรทางวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่เป็นจากฐานดั้งเดิมให้คงอยู่ รวมทั้งการเผยแพร่จุดเด่นให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ถึงความเป็นตัวตนที่แท้จริงของเขตเมืองเก่าราชบุรี

3.2 การรักษาความปลอดภัย

เขตเมืองเก่าราชบุรีมีอัตราการก่ออาชญากรรมและโจรกรรมทรัพย์สินภายในแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับต่ำ โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเข้าสู่เขตพื้นที่ในเขตเมืองเก่าในลักษณะของเมืองผ่าน เพื่อเดินทางไปยังอำเภออื่นๆ ของจังหวัดราชบุรี รวมทั้งความเป็นไปได้ที่จะเพิ่มความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยตามนโยบายของหน่วยงานรัฐบาลด้วยการเพิ่มอัตราค่าลงของหน้าที่ เพื่อเข้ามากำกับดูแลความเรียบร้อยในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ โดยเฉพาะพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางสัญจรหลัก เช่น ตำรวจจราจร หน่วยรักษาความปลอดภัย เทศกิจ ตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น สำหรับปัญหาการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในระหว่างการเดินทางสัญจรมีสาเหตุมาจากยานพาหนะไม่ได้ถูกจำกัดความเร็ว อีกทั้งทางสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเสนอให้มีการเพิ่มเสาไฟและโคมไฟสนามตามเส้นทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะเส้นทางเปลี่ยวที่เป็นรอยต่อระหว่างเขตเมืองเก่าและแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ภายในอำเภอเมืองราชบุรี เพื่อลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุแก่ผู้ใช้เส้นทางสัญจรดังกล่าวในยามค่ำคืน นอกจากนี้ ภายในเขตเมืองเก่าราชบุรียังมีกล้องวงจรปิดไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ตามแผนของกรมโยธา รวมทั้งในแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนและวัดหลายแห่งยังต้องการเครื่องมืออุปกรณ์ หรืออัตราค่าลงคนจากหน่วยงานของรัฐที่จะเข้ามาช่วยตรวจสอบความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ อย่างไรก็ตามความปลอดภัยในการเดินทางทางน้ำยังเป็นสิ่งที่ต้องเฝ้าระวังเนื่องจากการรถไฟแห่งประเทศไทยมีแผนพัฒนารถไฟรางคู่ได้ค้นพบว่า แม่น้ำยังมีบางจุดที่คาดว่าจะมีระเบิดสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ยังมีการเก็บกู้ไม่สำเร็จ อาจสร้างอันตรายแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่นได้ ในขณะเดียวกันแนวทางการส่งเสริมความปลอดภัยของระบบสุขภาพ หรือห้องน้ำ

สาธารณะภายในวัด ที่จะต้องคำนึงถึงการเพิ่มเติมอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้พิการและผู้สูงอายุ เป็นสิ่งที่หน่วยงานของรัฐคาดการณ์ว่าต้องเร่งดำเนินการ เพื่อความเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าการรักษาความปลอดภัยในเขตเมืองเก่า ยังสามารถนำไปใช้เป็นองค์ประกอบของระบบโลจิสติกส์ด้านกายภาพ (Physical Flow) ที่จะช่วยลดชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในแต่ละสถานที่ รวมทั้งประชาชนในเขตเมืองเก่าราชบุรีที่จะต้องเดินทางออกมาทำกิจกรรมในแต่ละวัน

3.3 ความสะอาดและความเป็นระเบียบ

เขตเมืองเก่าราชบุรีมีการจัดการปริมาณขยะด้วยกรรมวิธีการฝัง การรีไซเคิลให้แห้ง และการเผาทำลายนอกพื้นที่ชุมชน นับว่ากระบวนการสร้างมาตรฐานในระดับที่น่าพึงพอใจ แต่ในขณะเดียวกันการคัดแยกขยะด้วยการจำแนกประเภทด้วยสีของภาชนะยังคงเป็นเรื่องที่ไม่ได้รับการดูแลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากนัก เมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในส่วนงานเทศบาลเมืองราชบุรีอธิบายเพิ่มเติมว่า ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากจำนวนนักท่องเที่ยว รวมทั้งภายในเขตเมืองเก่ายังมีจำนวนภาชนะบรรจุขยะน้อย โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจบริการ พร้อมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเส้นทางการคมนาคมระหว่างการเดินทางเข้าสู่เขตเมืองเก่าที่พบกับปัญหาของมลพิษทางอากาศ มีแหล่งกำเนิดมาจากฟาร์มปศุสัตว์ที่ส่งกลิ่นเหม็นมาเป็นระยะเวลานาน แต่ในขณะเดียวกันในเขตพื้นที่ต่อเนื่องกับเมืองเก่าในช่วงเช้าของแต่ละวัน ยังต้องเผชิญกับมลพิษทางอากาศที่เป็นปัญหาฝุ่นควันจากเตาเผาโถงที่กระทบกับแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งที่เป็นสถานที่กลางแจ้ง นอกจากนี้ การยังมีข้อเสนอพิจารณาการกำกับดูแลความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมืองด้วยการลดจำนวนป้ายโฆษณาหรือสื่อประชาสัมพันธ์ที่ไม่จำเป็นในบางภูมิทัศน์ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการทาสีของอาคารพาณิชย์และที่อยู่อาศัยให้อยู่ในรูปแบบเดียวกันตามอัตลักษณ์ดั้งเดิมของจังหวัดราชบุรี คือ สีฟ้า เพื่อให้เป็นสถาปัตยกรรมและทัศนียภาพที่สวยงามน่าจดจำของนักท่องเที่ยว เช่นเดียวกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีได้เสนอให้มีการจัดระเบียบภูมิทัศน์บริเวณถนนที่พิกัดด้วยการจัดการจัดวางสิ่งของให้มีความเป็นระเบียบแก่เมืองตลอดจนการกำกับดูแลทัศนียภาพบริเวณริมแม่น้ำที่เกิดจากวางพุ่มที่ไร้ระเบียบการดูแล จะเห็นได้ว่าความสะอาดและความเป็นระเบียบในเขตเมืองเก่า ยังสามารถนำไปใช้เป็นองค์ประกอบของระบบโลจิสติกส์ด้านกระบวนการผลิต (Production Flow) สามารถพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อใช้ในการควบคุมดูแลทรัพยากรให้แก่เมืองเก่าราชบุรี กลายเป็นจุดหมายปลายทางที่น่าเชื่อถือตามกฎระเบียบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.4 โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

เขตเมืองเก่าราชบุรีมียานพาหนะตามระบบคมนาคมขนส่งทางบกบนถนนสัญจร ได้แก่ รถบัสโดยสารสาธารณะ รถกระบะสองแถวสีฟ้า และรถจักรยานยนต์รับจ้าง แต่สำหรับระบบคมนาคมขนส่งทางรางด้วยรถไฟยังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากนัก เนื่องจากสถานีอยู่ไกลจากตัวเมืองจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาการเดินทางค่อนข้างยาวนาน ในส่วนของระบบคมนาคมขนส่งทางน้ำทางจังหวัดราชบุรีได้ดำเนินการสร้างท่าเรือประจำวัด เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเดินทางที่กำลังจะเกิดขึ้นเริ่มต้นจากบริเวณตลาดริมแม่น้ำในเขตเมืองเก่าไปยังวัดต่างๆ ในลักษณะกิจกรรมการท่องเที่ยวไหว้พระ 9 วัด ซึ่งยังคงต้องรอการประสานกับกลุ่มผู้ประกอบการเรือขนส่งผู้โดยสารที่สนใจให้บริการรับ-ส่งนักท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มผู้ประกอบการที่ให้บริการยานพาหนะนำเที่ยวประเภทรถเช่าเหมาและรถร่วมบริการตามระยะทางมีจำนวนไม่มาก รวมทั้งการเพิ่มบริการยานพาหนะที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางได้ด้วยตนเอง เช่น จักรยานเช่า รถรางชมเมือง สามล้อปั่น เป็นต้น เพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่มีรถยนต์โดยสารส่วนบุคคลในอนาคต ในขณะเดียวกันยังค้นพบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ได้เสนอให้มีการปรับปรุงคุณภาพของถนนที่ใช้สัญจรในทุก 2-3 ปี เพื่อลดปัญหาผิวจราจรที่ไม่สม่ำเสมอที่อาจเกิดอันตรายในระหว่างการเดินทาง รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการปรับปรุงเส้นทางถนนจักรยานที่ต้องใช้ร่วมกับฟุตบอลในเขตตัวเมืองต้องมีการแบ่งให้ชัดเจน ควบคู่กับการกำหนดแนวทางการออกแบบที่จอดรถจักรยานของนักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนี้ ทางวัฒนธรรมจังหวัดราชบุรีได้ระบุถึงปัญหาของสถานที่จอดรถยนต์

โดยส่วนส่วนบุคคลบริเวณแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ราชการที่จะถูกใช้เป็นพื้นที่ในการรองรับ เช่น จวนผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี ถนนริมแม่น้ำ ศาลากลางจังหวัดราชบุรี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติราชบุรี เป็นต้น ซึ่งในวันจันทร์ – ศุกร์พบว่า มีจำนวนยานพาหนะหนาแน่นและไม่สะดวกต่อการเคลื่อนย้ายหลัง 12.00 น. และ 16.00 น. โดยทางสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองได้เสนอโยบายการแก้ไขปัญหาจำนวนที่จอดรถยนต์ที่ไม่เพียงพอด้วยการสร้าง Sport Complex จำนวน 3- 5 ชั้นสามารถรองรับจำนวนรถยนต์โดยสารได้สูงสุดถึง 200 คัน ภายในอาคารยังมีบริการศูนย์อาหาร ร้านค้า และห้องออกกำลังกายไว้รองรับผู้มาใช้บริการทั้งประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

สำหรับกลุ่มธุรกิจโรงแรมและที่พักภายในเขตเมืองเก่าราชบุรียังมีรูปแบบการบริการเพียงห้องเช่ารายวันเท่านั้น จากการสำรวจข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมยังพบว่า มีโรงแรมขนาดกลางตั้งอยู่ห่างจากเขตเมืองเก่าประมาณ 5-10 กิโลเมตร ที่มีบริการด้านห้องพัก อาหารและเครื่องดื่ม บริการเสริมอื่นๆ แบบครบวงจร อาทิ โรงแรม ณ เวลาและโรงแรมราชบุรีที่เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเข้าร่วมประชุมและสัมมนาภายในประเทศ นอกจากนี้ ในเขตเมืองเก่าราชบุรียังขาดศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลการเดินทางและการประสานงานให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ในส่วนของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรีได้อธิบายถึงการรองรับการขยายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าในอนาคตด้วยการเพิ่มจำนวนห้องน้ำสาธารณะตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ภายในเขตเมืองเก่าราชบุรี ที่นักท่องเที่ยวทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าไปใช้บริการได้ภายใต้แนวคิด “Tourism for All” นอกจากนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากส่วนงานเทศบาลเมืองเก่าราชบุรียังคงระบุปัญหาของการขาดป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับข้อจำกัดของถนนเลนเดียวที่ใช้สัญจรภายในเมืองที่คับแคบ ยากต่อการพัฒนาหรือขยายให้สามารถสอดคล้องกับปริมาณยานพาหนะของนักท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาประมาณ 18.00 น. ที่จะเกิดปัญหาการจราจรติดขัดอยู่เป็นประจำตั้งแต่วันจันทร์ – วันศุกร์ รวมถึงวันเสาร์เฉพาะบริเวณถนนริมแม่น้ำ จะเห็นได้ว่าโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตเมืองเก่ายังสามารถนำไปใช้เป็นองค์ประกอบของระบบโลจิสติกส์ด้านการให้บริการ (Service Flow) โดยกลุ่มผู้ประกอบการสามารถศึกษาพฤติกรรมความต้องการและกระแสความนิยมในเพื่อปรับปรุงการบริการให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัย

3.5 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาพบว่า เขตเมืองเก่าราชบุรีมีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยของภาครัฐและเอกชน เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจเขตเมืองเก่าราชบุรี ในลักษณะของงานอีเวนต์หรือที่เรียกว่า “กิจกรรมการตลาดพิเศษ” อาทิ หอการค้าจังหวัดมีการจัดงานมหกรรมการแสดงสินค้าอุปโภคบริโภคของกลุ่มผู้ประกอบการที่รู้จักในนาม “หอการค้าแฟร์” ที่ยังคงมีการจัดอย่างต่อเนื่อง โดยจะมีศิลปินดารา นักร้อง นักแสดงเข้าร่วมงานแต่ละวัน เช่นเดียวกับทางสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดราชบุรีได้มีนโยบายและงบประมาณการจัดงานกาชาดและงานท่องเที่ยวไทยเป็นประจำทุกปี ตลอดจนกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวระดับหมู่บ้าน “OTOP นวัตกรรม” โดยกรมการพัฒนาชุมชนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและชาวไทยที่ชื่นชอบกิจกรรมการเรียนรู้การดำรงอยู่กับวิถีชีวิตของชาวบ้าน เช่น การประกอบอาชีพ พิธีกรรม เครื่องแต่งกาย อาหาร ที่อยู่อาศัย เป็นต้น รวมทั้งการจัดงานอีเวนต์เฉลิมฉลองในคืนส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่อ่าง Amazing Thailand Countdown 2020 @ Ratchaburi ที่เกิดขึ้นในจังหวัดราชบุรีเป็นครั้งแรก และการสืบสานเทศกาลที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยเชื้อสายจีนอย่าง ราชบุรีไชน่าทาวน์ที่จะจัดขึ้นตรงกับเทศกาลตรุษจีน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายระหว่างเทศบาลเมืองราชบุรีร่วมกับกลุ่มผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มในเขตเมืองเก่า ในช่วงเดือนตุลาคมของทุกปีนั่นก็คือ เทศกาลกินเจบริเวณศาลเจ้าพ่อกวอนอุสำหรับชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีน นอกจากนี้ ในเขตเมืองเก่าราชบุรียังคงได้ส่งเสริมการจัดงานอีเวนต์ประเภทวัฒนธรรมและประเพณีไทยอย่างสงกรานต์และลอยกระทง เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในจังหวัดราชบุรี ในขณะเดียวกันทางจังหวัดราชบุรียังมีการจัดงานอีเวนต์กีฬาประเภทวิ่งมาราธอนและปั่นจักรยานอย่างต่อเนื่องในหลายปี ซึ่งจะมีกลุ่ม

นักท่องเที่ยวจำนวนมากให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมการแข่งขัน โดยมีการกำหนดเส้นทางการแข่งขันกีฬาแต่ละประเภทที่เข้าสู่ภายในเขตเมืองเก่า นำไปสู่กิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังการแข่งขัน

สำหรับบทบาทหน้าที่ของเทศบาลเมืองราชบุรียังมีการจัดทำช่องทางการประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Facebook ด้วยฟังก์ชัน Fanpage เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยวภายในเขตเทศบาล รวมทั้งการใช้ Line ในการสื่อสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มผู้ประกอบการ ควบคู่กับการทำป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวตามช่วงเทศกาล รวมทั้งการใช้ระบบถ่ายทอดสดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Live Streaming) เพื่อเผยแพร่ให้เห็นภาพกิจกรรมที่เกิดขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ทางสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรีได้มีการจัดงานฝึกอบรมประชาชนและผู้ประกอบการให้หันมาใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัย ตลอดจนการให้ความร่วมมือกับชุมชนในการจัดทำคลิปวิดีโอโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว อาทิ บวร On Tour และคลิปวิดีโอรายการอาหารตามชาติพันธุ์ที่ถูกเผยแพร่ผ่านช่องทางที่หน่วยงานได้สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวและผู้ชมทั่วไป ในส่วนของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานราชบุรีได้ร่วมมือกับกลุ่มดิจิทัลทีวีจำนวน 13 ช่องในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวไปยังระดับมวลชน เช่น ONE31, Ture4U, TNN, Work Point, ThaiCH8, ThaiPBS เป็นต้น อีกทั้งภารกิจของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดยังคงเดินทางประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางวิทยุกระจายเสียงร่วมกับองค์กรสาธารณสุขแห่งแรกที่บุกเบิกงานวางแผนครอบครัวในประเทศไทย เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมอีเวนต์ด้านวัฒนธรรมและประเพณีไทยให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานในช่วงเทศกาลต่างๆ จะเห็นการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในเขตเมืองเก่ายังสามารถนำไปใช้เป็นองค์ประกอบของระบบโลจิสติกส์ด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) ที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลที่สำคัญ เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจในลำดับช่วงก่อนการเดินทางและการค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว

อภิปรายผล

1. ข้อจำกัดและอุปสรรคของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระบบคมนาคมขนส่งที่ใช้ในชีวิตประจำวันของกลุ่มนักเรียนจะต้องเผชิญกับปัญหาความยากลำบากในการเดินทาง เนื่องจากลักษณะของถนนสายหลักที่ใช้เป็นเส้นทางสัญจรมีสภาพสายทางคับแคบ รวมทั้งปริมาณของยานพาหนะบริการสาธารณะแต่ละประเภทมีจำนวนไม่เพียงพอ อีกทั้งยังไม่สามารถคาดคะเนรอบเวลาที่แน่นอนและเกิดความล่าช้า โดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงเร่งด่วนที่จะต้องเผชิญกับปัญหาการจราจรหนาแน่นในช่วงก่อนและหลังเลิกเรียน อาทิ บริเวณวัดช่องลม ตลาดริมน้ำ และโรงเรียน อีกทั้งการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ภายในเขตตัวเมืองเก่า จำเป็นต้องมีการเลือกใช้รถจักรยานยนต์ หรือแม้กระทั่งการเดินทางเท้าทดแทน สอดคล้องกับงานวิจัยของชลิตา ตริยานิช และเอกนรี ทุมพล (2562) ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวจะต้องคาดคะเนถึงยุทธศาสตร์ของระดับจังหวัดที่ครอบคลุมการคมนาคมขนส่งในทุกประเภท การลงทุนด้านโครงสร้างของยานพาหนะขนส่งมวลชนที่สามารถบรรจุผู้โดยสารจำนวนมากต่อการเดินทาง พร้อมเดินทางผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าความเร็วสูงที่ทันสมัย นอกจากจะช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการครั้งละมากๆ แล้ว ยังมีส่วนลดปัญหาการจราจรติดขัดในตัวเมืองหรือแหล่งชุมชนเมือง ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้งยังคาดคะเนได้ว่าจะสามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวจากเอเชียและยุโรปกลุ่ม Backpack ที่ชื่นชอบการเดินทางด้วยรถไฟได้

ยิ่งไปกว่านั้น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักยังคงมองว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าราชบุรียังขาดสิ่งดึงดูดใจและรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ความเหมาะสมกับช่วงอายุ โดยประชาชนกลุ่มวัยรุ่นจะหันไปท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครที่ใช้เวลาการเดินทางเพียง 2 ชั่วโมง รวมทั้งกลุ่มจังหวัดใกล้เคียงในเขตภาคตะวันตก เช่น ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี เป็นต้น เนื่องจากสามารถเดินทางด้วยยานพาหนะประเภทรถยนต์โดยสารส่วนบุคคลของผู้ปกครองและรถตู้โดยสารประจำทาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tian & Peng (2020) ผลการศึกษาพบว่า สิ่งดึงดูดใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวมีความเชื่อมโยงกับ

3.2 การรักษาความปลอดภัยในเขตเมืองเก่าราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า การสัญจรที่อาจต้องประสบอุบัติเหตุบนท้องถนน มีสาเหตุหลักมาจากเส้นทางคมนาคมและผังเมืองที่ยังคงไม่ได้รับการแก้ไข การขาดแคลนระบบสิ่งสนับสนุนการเดินทาง อาทิ ป้ายจราจรแต่ละประเภทบนท้องถนน เพื่อให้ทราบข้อมูลการเดินทางได้อย่างถูกต้อง พร้อมกับการนำมาตรการขับขี่ปลอดภัยเข้ามาบังคับใช้อย่างเคร่งครัดในช่วงวันหยุดเทศกาลและวันหยุดต่อเนื่อง การให้ความสำคัญกับโครงสร้างด้านทัศนียภาพทั้งการปรับปรุงทางต่างระดับ และจุดแวะพักสำหรับนักเดินทาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chhetir (2018) ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางไปยังประเทศที่กำลังพัฒนามักจะเผชิญกับสถานการณ์ความปลอดภัย เนื่องด้วยโครงสร้างทางเศรษฐกิจและวิถีความเป็นอยู่กับวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของประชาชน การสร้างสาธารณูปโภคที่ยังไม่ครบวงจรและระบบการคมนาคมยังคงขาดการปรับปรุงมาตรฐาน

3.3 ความสะอาดและความเป็นระเบียบในเขตเมืองเก่าราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากกลุ่มของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการขาดมาตรการคัดแยกขยะแต่ละประเภทจากหน่วยงานเทศบาล โดยเฉพาะในหลายพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจบริการ ในขณะที่มลพิษทางอากาศและฝุ่นควันเกิดจากการประกอบเช่นเดียวกับการเกิดมลพิษทางอากาศที่เกี่ยวกับอาชีพของประชาชนท้องถิ่นที่ประกอบอาชีพในแต่ละวัน อาจส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพที่ไม่เป็นระเบียบของเมืองเก่า พร้อมทั้งการนำไปสู่การเกิดโรคระบาดหรือสาเหตุของปัญหาด้านสุขภาพและสุขภาพจิตของกลุ่มท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่นอีกด้วย เช่น ฝุ่นควัน PM2.5 กลิ่นเหม็น สารพิษ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาคประชาชน หน่วยงานของรัฐ นักท่องเที่ยว ในการควบคุมปริมาณการเกิดมลพิษด้วยจิตสำนึกของการใช้ทรัพยากรร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Shen, Liang, Hsu., Chien, & Lin (2020) ผลการศึกษาพบว่า ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวเกิดจากปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มาพร้อมกับปริมาณขยะมูลฝอยระหว่างการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกระบวนการวางแผนรับมือกับปัญหาดังกล่าวต้องการระบบเงื่อนไขที่จะต้องสามารถตรวจสอบย้อนหลัง เริ่มตั้งแต่การสร้างความรู้ความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ การให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวและการจัดหาง่ายๆ ว่างรองรับอย่างเพียงพอ การเพิ่มจุดชมวิวเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ และการกำหนดอัตราค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากนักท่องเที่ยวเพิ่มเติม ในกรณีที่ต้องการใช้ถุงพลาสติกที่เป็นสาเหตุปริมาณขยะ รวมถึงการเก็บภาษีผู้ประกอบการที่มีส่วนร่วมในการสร้างปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในทุกๆ วัน อีกทั้งประเด็นด้านความสะอาดยังเป็นกระบวนการจัดการระบบโลจิสติกส์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี ที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวรับรู้ได้ถึงภาพลักษณ์ในการใช้พื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเกิดจากความเอาใจใส่และความร่วมมือของประชาชน ผู้ประกอบการ แลหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.4 โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตเมืองเก่าราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความหลากหลายของยานพาหนะขนส่งโดยสารบนถนนสัญจรแต่ละประเภททั้งรถโดยสารประจำทางและยานพาหนะรับจ้าง เป็นทางเลือกหลักที่ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการได้ตามระดับค่าบริการของยานพาหนะแต่ละประเภท ในขณะที่หน่วยงานระดับท้องถิ่นยังคงมีการส่งเสริมการเดินทางในเขตเมืองเก่าผ่านประสบการณ์ที่แปลกใหม่ด้วยยานพาหนะแบบย้อนยุค ที่เคยปรากฏในแหล่งข้อมูลวิทยุทางประวัติศาสตร์ เช่น รถสามล้อถีบ รถตุ๊กตุ๊ก เป็นต้น รวมทั้งการสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำ เพื่อเยี่ยมชมทัศนียภาพที่งดงามของเขตเมืองเก่าและยังเป็นการสร้างรายได้แก่ผู้ประกอบการรายใหม่ ตลอดจนยังเป็นการดำรงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยของยานพาหนะฉบับดั้งเดิมที่เลือนหายไปแล้วตามกาลเวลาของจังหวัดราชบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hung, Huang, & Lyu (2020). ผลการศึกษา การท่องเที่ยวทางน้ำเป็นวิธีการเชื่อมโยงทรัพยากรทางท่องเที่ยวในระบบนิเวศทางธรรมชาติให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศต่อพื้นที่ท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการปรับเปลี่ยนประสบการณ์การเดินทางให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่ชื่นชอบความหรูหราและการกำหนดอัตราค่าบริการต่อหัวที่สูงกว่าพาหนะประเภทอื่นๆ บนถนนสัญจรทั่วไป ในประเทศจีนการท่องเที่ยวทางน้ำจะมุ่งเน้นการจับกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดในกลุ่มของคนที่มีรายได้ปานกลาง – สูง ซึ่งภายในเขตเมืองเก่าราชบุรีได้เตรียมความที่จะ

สนับสนุนเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำเอาไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด ที่คาดว่าจะเป็นการเปิดประสบการณ์ใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวภายในปี พ.ศ. 2564

3.5 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในเขตเมืองเก่าราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมคัดเลือกเทศกาลที่สำคัญของจังหวัดราชบุรี เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการกระตุ้นการรับรู้ในวงกว้างไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวระดับมวลชน โดยมีการดำเนินกิจกรรมการจัดงานอีเวนต์ในแต่ละเดือนอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับการสอดแทรกกิจกรรมความบันเทิงผ่านกลุ่มดาราศิลปินและนักแสดงชาวไทยที่เดินทางมาร่วมงาน อีกทั้งยังมีการจัดงานนิทรรศการและการจำหน่ายสินค้าที่รวบรวมมาจากหมู่บ้านและตำบลต่างๆ ภายในจังหวัดราชบุรี เพื่อการเพิ่มโอกาสการกระจายรายได้ของชุมชนไปสู่กลุ่มตลาดใหม่ ในขณะเดียวกันทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงใช้เทคนิคการใช้สื่อผ่าน Social Media และ Digital TV เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการผลิตเนื้อหาและเผยแพร่ความเป็นของจังหวัดราชบุรี สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Mohanty, Himanshi, & Choudhury (2020) ที่กล่าวถึงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 สร้างผลกระทบต่อความเชื่อมั่นโดยตรงต่อการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ หรือกิจกรรมที่ต้องมีการบรรจุประชาชนเอาไว้ในสถานที่เดียวกันเป็นจำนวนมากทั่วโลก การจัดงานอีเวนต์ประเภทกีฬาและงานประชุมนานาชาติถูกยกเลิก เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในมาตรการในการรักษาความปลอดภัยแก่ทั้งผู้จัดงานและผู้เข้าร่วมงานที่เดินทางมาจากแต่ละภูมิภาค ซึ่งนั่นหมายความว่า พื้นที่เป้าหมายที่ถูกคัดเลือกให้เป็นสถานที่จัดงานต้องสูญเสียรายได้จากวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นี้ รวมทั้งยังส่งผลกระทบต่อเมืองไปยังภาคธุรกิจบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ผู้ให้บริการยานพาหนะ แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ในเขตเมืองเก่าราชบุรียังคงขาดการลงทุนจากผู้ประกอบการจัดนำเที่ยว ที่จะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการเชื่อมโยงทรัพยากรการท่องเที่ยวและการอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ รวมทั้งการประสานงานไปยังกลุ่มผู้ประกอบการในธุรกิจบริการแต่ละประเภทให้เกิดเครือข่ายที่มีความพร้อมต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ หน่วยงานของภาครัฐยังสามารถจัดทำหลักสูตรอบรมที่ส่งเสริมความรู้แก่พนักงานขับขี้นานพานหนะขนส่งทางบกให้สามารถบรรยายประวัติของสถานที่และกิจกรรมการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวภายในเขตเมืองเก่าในระหว่างการเดินทาง ซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวที่เกิดจากเจ้าบ้านและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนักท่องเที่ยว

1.2 จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การเข้าถึงแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยวที่สามารถส่งตรงข้อมูลการท่องเที่ยวและแหล่งธุรกิจบริการต่างๆ ผ่านระบบออนไลน์ อาทิ QR CODE รวมไปถึงการปรับปรุงฐานข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวและกลุ่มร้านค้าต่างๆ ให้เป็นปัจจุบัน เช่น เวลาเปิด-ปิด อัตราค่าเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการเข้าถึงสถานที่เหล่านั้นได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ กลุ่มเยาวชนจำนวนมากกลับอธิบายว่า เขตเมืองเก่าราชบุรียังขาดกระบวนการสร้างเนื้อหา (Content) ที่น่าสนใจ และความไม่ชัดเจนของรูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ ที่เริ่มหันมาให้ความสนใจกับการเดินทางไปเรียนรู้วัฒนธรรมมากกว่าการท่องเที่ยวจำประวัติศาสตร์ในห้องเรียนทั่วไป ซึ่งไม่สามารถจินตนาการได้ถึงความรู้สึกของเมืองเก่าแก่ การนำเอาเทคโนโลยีภาพจำลองเสมือนจริง (Virtual Reality) ที่จะช่วยจำลองลักษณะทางกายภาพของสถานที่ท่องเที่ยวที่มีองค์ประกอบทั้งภาพและเสียงในทิศทางที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1.3 จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การส่งเสริมแนวคิดการอนุรักษ์ร่วมกับการปรับปรุงศักยภาพของระบบโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว ควรผสมผสานกับอัตลักษณ์ดั้งเดิมของเมืองเก่า โดยการนำเอายานพาหนะอย่างรถสามล้อถีบที่เป็นหนึ่งในวิถีชีวิตดั้งเดิมจากอดีตกลับมาใช้ในการสัญจรอีกครั้งในยุคปัจจุบัน รวมทั้งการปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งผู้โดยสารให้มี

ความปลอดภัย เริ่มต้นจากการตรวจสอบสภาพความพร้อมของยานพาหนะประเภทรถกระบะสองแถวสีฟ้าประจำทาง กลุ่มรถจักรยานยนต์รับจ้างที่ควรจะถูกจำกัดความเร็วในการขับและการรักษาระดับให้เหมาะสมไม่เอาเปรียบผู้รับบริการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้วิจัยที่สนใจสามารถขยายขอบเขตการศึกษาผ่านแนวคิดทฤษฎีของโครงสร้างของโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว ที่ประกอบไปด้วย (1) การเคลื่อนที่ทางกายภาพ (Physical Flow) (2) การเคลื่อนที่ของข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) (3) การเคลื่อนที่ด้านการเงิน (Financial Flow) และ (4) ความปลอดภัย (Safety Flow) (วาสนา จรูญศรีโชติกำจร, สุภาภรณ์ หมั่นทำ, การันต์ เจริญสุวรรณ, กนิษฐา ศรีภิรมย์, วรารักษ์ งามบุตร และชลธิชา แสงงาม, 2560; ปณัสยา สิริรุ่งโรจน์นก, 2559) เพื่อการประยุกต์เป็นข้อคำถามการวิจัยและการกำหนดเป็นตัวแปรอิสระเพื่อพยากรณ์ผลลัพธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตเมืองเก่า โดยอาศัยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการศึกษาจะเกิดการบูรณาการบริหารการไหลของสินค้าและบริการ จากจุดเริ่มต้นที่เป็นแหล่งผลิตไปยังจุดที่มีการบริโภคลำดับสุดท้าย เพื่อช่วยกระตุ้นมูลค่าแก่ท้องถิ่นในเขตเมืองเก่าราชบุรีได้อย่างครอบคลุม

2.2 ผู้วิจัยที่สนใจสามารถบูรณาการผลการศึกษาในครั้งนี้ ร่วมกับปัญหาวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่เริ่มต้นการแพร่ระบาดครั้งแรกในประเทศไทยในช่วงต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) รวบรวมข้อมูลจากฝั่งอุปสงค์และอุปทานในพื้นที่เขตเมืองเก่าราชบุรี เพื่อการสร้างสรรค์มาตรฐานการท่องเที่ยวใหม่ ที่จะต้องคำนึงความปลอดภัยและสุขอนามัยของนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และกลุ่มผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว ผลการศึกษาจะเป็นแนวทางการปฏิบัติที่มีกระบวนการที่ชัดเจนและยกระดับศักยภาพของพื้นที่ให้เกิดความน่าเชื่อถือแบบ New Normal

2.3 ผู้วิจัยที่สนใจสามารถดำเนินการศึกษาในครั้งต่อไป ประเด็นที่สืบเนื่องจากผลการศึกษาเกี่ยวกับเส้นทางการท่องเที่ยวที่ถูกพัฒนาจากกระบวนการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางและทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตเมืองเก่าผ่านมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย รวมทั้งกลุ่มของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่สามารถเดินทางหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ตลอดจนกลุ่มนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเป็กลุ่มเป้าหมายของพื้นที่ ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงทดลอง (Quasi Experimental) กับนักท่องเที่ยวกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ผลการศึกษานำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวกิจกรรมและสถานที่ต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสิ้นสุดลง

บรรณานุกรม

- กรวรรณ รุ่งสว่าง และสุพักตรา สุทธสุภา. (2560). แนวคิดและองค์ประกอบของชุมชนเมืองสร้างสรรค์ ตามลักษณะท้องถิ่นในประเทศไทย. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ สถาปัตยกรรมศาสตร์ ประจำปี พ.ศ. 2560 วันที่ 10 พฤศจิกายน 2560* (น. 23-41). กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร องค์การมหาชน.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). การสนทนากลุ่ม: เทคนิคการเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 12(1), 17-30.
- ชลิตา ตริยานิช และเอกรา นิมิต. (2562). การจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 8(1), 23-33.
- สุธีรัตน์ เจริญพร. (2560). “เมืองน่าอยู่”: แนวคิดเพื่อการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม กรณีศึกษาชุมชนหลักหก ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี [ฉบับพิเศษ]. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11, 1-13.

- ณภัทร ทิพย์ศรี และขจี เจียรตระกูล. (2558). การจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวของธุรกิจนำเที่ยวในจังหวัดเชียงราย. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*, 10(2), 60-70.
- นิตยา งามยิ่ง และละเอียด ศิลาณ้อย. (2560). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวก ในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 11(1), 149-166.
- นิตา ชูโต. (2551). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: พรินต์โพร.
- ปณัสยา สิริรุ่งโรจน์กนก. (2559). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยว กรณีศึกษาตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม (งานนิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- ภัทรอาภรณ์ เอี่ยมวิริยวัฒน์. (2561). *การพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อยกระดับชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ของชุมชนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2553). การศึกษาแบบกรณีศึกษา (Case Study). *วารสารศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 33(4), 42-50.
- วาสนา จรูญศรีโชติกำจร, สุภาภรณ์ หมั่นทำ, การันต์ เจริญสุวรรณ, กนิษฐา ศรีภิรมย์, วรารักษ์ งามบุตร และชลธิชา แสงงาม. (2560). ประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 10(2), 213-229.
- วัลลิกา ฉลากบาง. (2560). การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method). *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 7(2), 124-132.
- ศิริณัฐ กิตติสุวรรณ. (2561). *การพัฒนาเมืองเก่ารองรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาดำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ปทุมธานี.
- สกาวรัตน์ บุญวรรณ, เกษตรชัย และพิมพ์ และบัณฑิต หลิมประดิษฐ์. (2563). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในย่านตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงราย*, 21(1), 1-14.
- สิทธิ กองสาสนะ. (2552). การศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 4(2), 35-58.
- สำนักงานจังหวัดราชบุรี. (2563). *คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563*. ราชบุรี: สำนักงานจังหวัดราชบุรี ศาลากลางจังหวัดราชบุรี.
- Chhetir, K., R. (2018). Tourism and Security in Nepal. *Journal of Tourism Adventure*, 1(1), 32-47.
- Collier, A., & Harraway, S. (1997). *Principles of Tourism*. Auckland: Longman.
- Hung, K., Huang, H., & Lyu, J. (2020). The Means and Ends of Luxury Value Creation in Cruise Tourism: The Case of Chinese Tourists. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 44(2020), 143-151.
- Lundberg, C., & Kindstrom, N. K. (2020). Sustainable Management of Popular Culture Tourism Destinations: A Critical Evaluation of the Twilight Saga Servicescapes. *Sustainability MDPI*, 12(5177), 1-16.
- Mohanty, P., Himanshi, & Choudhury, R. (2020). *Events Tourism in the Eye of the COVID-19 Storm: Impacts and Implications*. Canada: Apple Academic Press.
- Mrnjavac, E., & Ivanovic, S. (2007). Logistics and Logistics Processes in a Tourism Destination. *Tourism and Hospitality Management*, 13(3), 531-546.

- Shen, C., C., Liang, C., Hsu., C., Chien, J., & Lin, H. (2020). Sustainable Tourism Development in Protected Areas of Rivers and Water Sources: A Case Study of Jiuqu Stream in China. *Water MDPI*, 12(3311), 1-19.
- Supich, A., Inthanjak, M., Trakansiriwanich, K., & Leelapattana, W. (2020). Area Potential in Creative Tourism Management of Lao Krang Ethnic Group in Nakhon Pathom Province through Social Network. International. *Journal of the Computer, the Internet and Management*, 28(3), 85-91.
- Tian, C., & Peng, J. (2020). An integrated picture fuzzy ANP-TODIM multi-criteria decision-making approach for tourism attraction recommendation. *Technological and Economic Development of Economy*, 26(2), 331-354.